

Maakuntamallin käytännön toteutukset

Sinikka Salo
Muutosjohtaja, STM

Terveystieteiden ATK-päivät
Lahti 24.5.2016



Sote- ja maakuntauudistus - historiallisen suuri muutosprosessi

- Toimintaympäristö muuttuu radikaalisti
- Lainsäädäntö raamittaa - Toiminnallinen ja sisällöllinen muutos tehdään maakunnissa, lähellä ihmisiä
- Edellyttää taitavaa muutosjohtajuutta



Sote-tieto hyötykäyttöön -strategia 2020: Tieto hyvinvoinnin ja uudistuvien palveluiden tukena



Sote- ja aluehallintouudistus

Tavoitteena on kaventaa ihmisten hyvinvointi- ja terveyseroja sekä hallita kustannuksia

Sosiaali- ja terveyspalvelut uudistetaan asiakaslähtöisiksi kokonaisuuksiksi.

Peruspalveluja vahvistetaan.

Uudistuksella vähennetään julkisen talouden kestävyysvajetta

3

miljardilla eurolla

Sote-menojen ennustettu vuosittainen reaali kasvu 2,4 % on hillittävä 0,9 prosenttiin vuosina 2019–2029.



HALLITUKSEN
REFORMI

Maakuntien tehtävät ja uusi sote-rakenne

Valtio

Sote-linjaukset: valtakunnallinen työnjako, aluerajat ylittävien tehtävien työnjako, tuotannon järjestämisen linjaukset, laajakantoiset investoinnit, muut palvelujen saatavuuden edellyttämät toimet, tietohallinnon ja ICT:n ohjaus, maakuntien sopimuksellinen ohjaus

Valtakunnallinen aluehallintovirasto

Yhteinen ICT, muut yhteiset tukipalvelut

Maakunnat

- Sosiaali- ja terveydenhuolto
- Pelastustoimi
- Maakuntien liittojen tehtävät
- Alueelliset kehittämissuhteet ja elinkeinojen edistämisen tehtävät
- Ympäristöterveydenhuolto
- Alueiden käytön ohjaus ja suunnittelu
- Maakunnallisen identiteetin ja kulttuurin edistäminen
- Maakunnalle lain perusteella annettavat muut alueelliset palvelut
- Maakuntien välinen yhteistyö

Sote-yhteistyöalueet

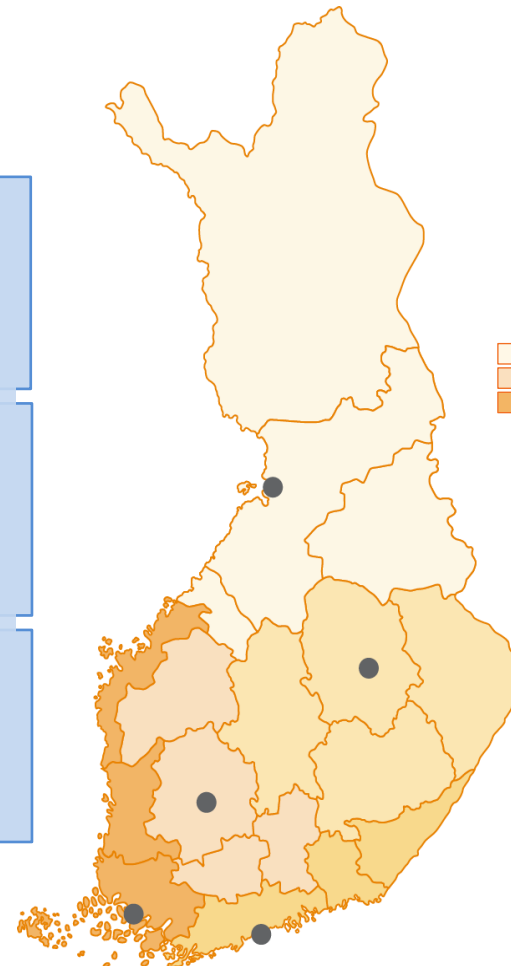
- keskitetyt tehtävät vaativimmissa palveluissa
- palvelurakenteen, investointien ja palveluiden yhteensovitus
- kehittäminen ja osaamiskeskukset, ensihoitokeskus, yhteistyötehtävät ja -foorumi
- yhteistyösopimus

Kunnat

- Lakisääteiset tehtävät - paikalliset tehtävät
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen
- Paikallinen demokratia ja elinvoima
- Yleinen toimiala

Palveluntuottajat

- Julkiset, yksityiset ja kolmannen sektorin palveluntuottajat



18 maakuntaa

- järjestämisvastuu
- rahoitusvastuu
- päättää palvelu-tasosta ja järjestämissopimuksesta (yhteistyösopimuksesta)



5 sote-yhteistyöaluetta

12 laajan ympäristön päivystysyksikköä (sis. 5 yliopistosairaalaa)

Kunnat



Kaikille yhdenvertaiset sosiaali- ja terveyspalvelut



Sosiaali- ja terveyspalveluihin lisää valinnanvapautta

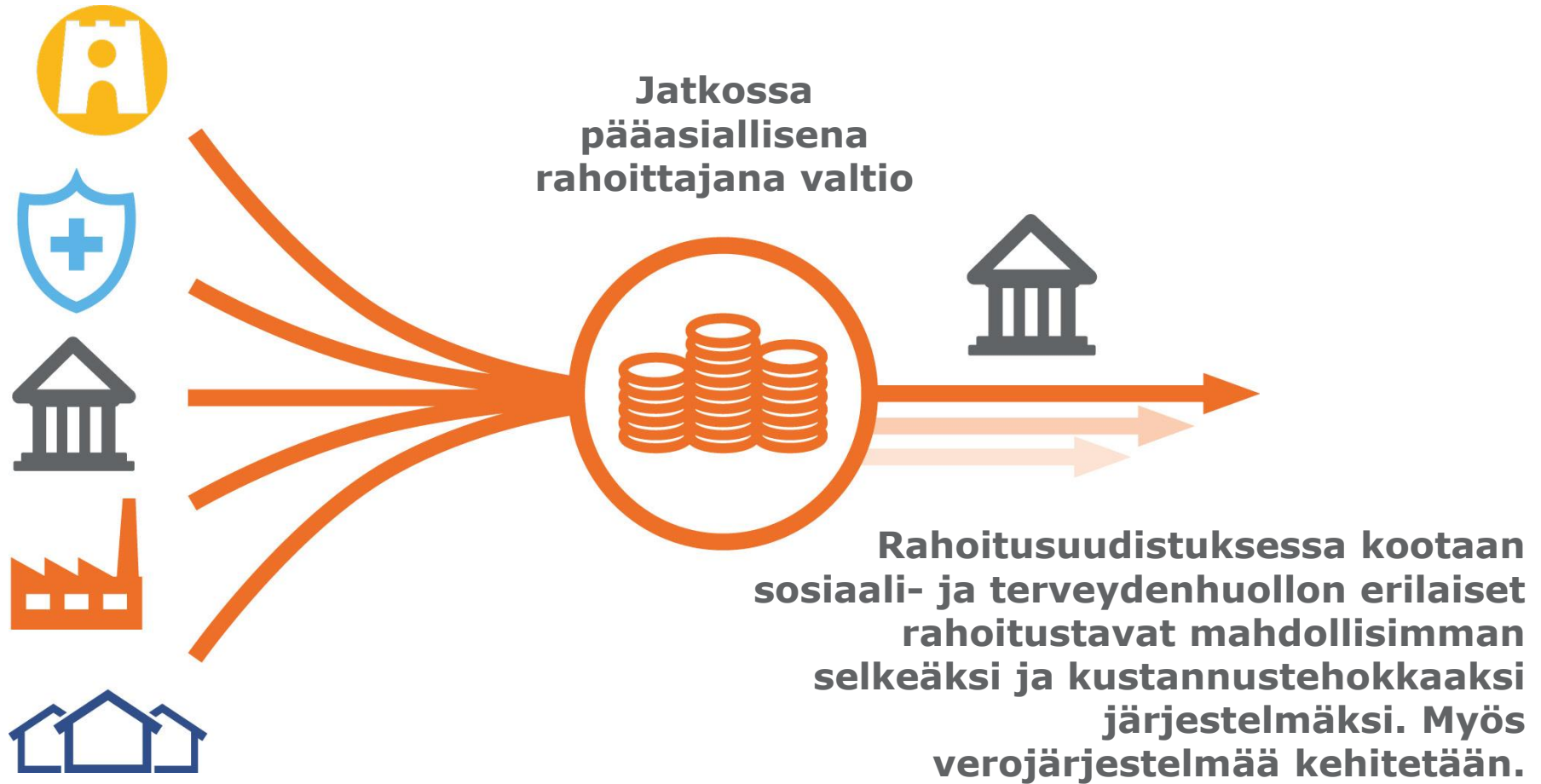


- Maakunta hyväksyy palveluntuottajat ja asettaa laatuvaatimukset.
- Hyväksymismenettely ja kriteerit ovat valmistelussa.
- Pienten ja keskisuurten yritysten mahdollisuus tarjota palveluja turvataan.
- Maakunta tarjoaa asukkaille tietoa valintojen tekemiseksi.

Asiakas valitsee palveluiden julkisen, yksityisen tai kolmannen sektorin tuottajan valinnanvapauden piiriin kuuluvissa palveluissa.

Maakunnan korvaus on sama julkiselle ja yksityiselle tuottajalle.

Sosiaali- ja terveydenhuollon moni-kanavainen rahoitus yksinkertaisemmaksi

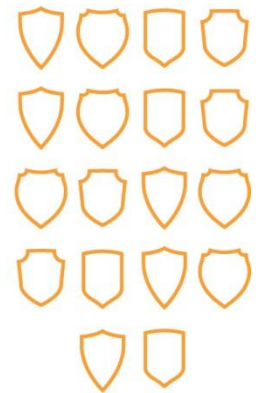


Asukas- ja asiakasosallisuus paranee



Maakuntien palvelukseen yli 220 000 työntekijää

Sote- ja maakuntauudistus on Suomen työmarkkinahistorian ylivoimaisesti suurin henkilöstön uudelleenorganisointi. Tässä noudatetaan hyvää henkilöstöpolitiikkaa.



Hyvinvointia ja terveyttä edistetään kunnissa



- Kunnilla ja järjestöillä on jatkossakin tärkeä tehtävä ihmisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä.
- Ihmisten arkiympäristöt kotona ja töissä on suunniteltava niin, että ne tukevat hyvinvointia.
- Ihmiset ovat myös itse vastuussa omasta ja läheistensä hyvinvoinnista.

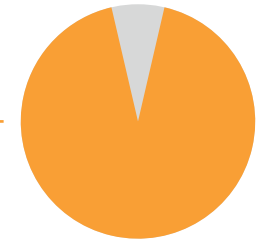


Joka kymmenes sote-asiakas tarvitsee räätälöityä henkilökohtaista apua



10%

asiakkaista



80–90%
sote-resursseista



Integraatio

- järjestämisen integraatio
- rahoituksen integraatio
- palveluketjujen integraatio
- tärkeää asiakastason integraatio = palvelujen yhteensovittaminen
- tuotannollinen integraatio
- verkostomainen rakenne



tiedon integraatio



Muutos tehdään maakunnissa

- Muutos tehdään yhdessä
- Tarvitaan yhteinen tahtotila
- Tarvitaan sitoutumista
- Mukaan tarvitaan:
 - kaikki keskeiset toimijat
 - henkilöstö
 - alueen asukkaat



Muutos tehdään maakunnissa

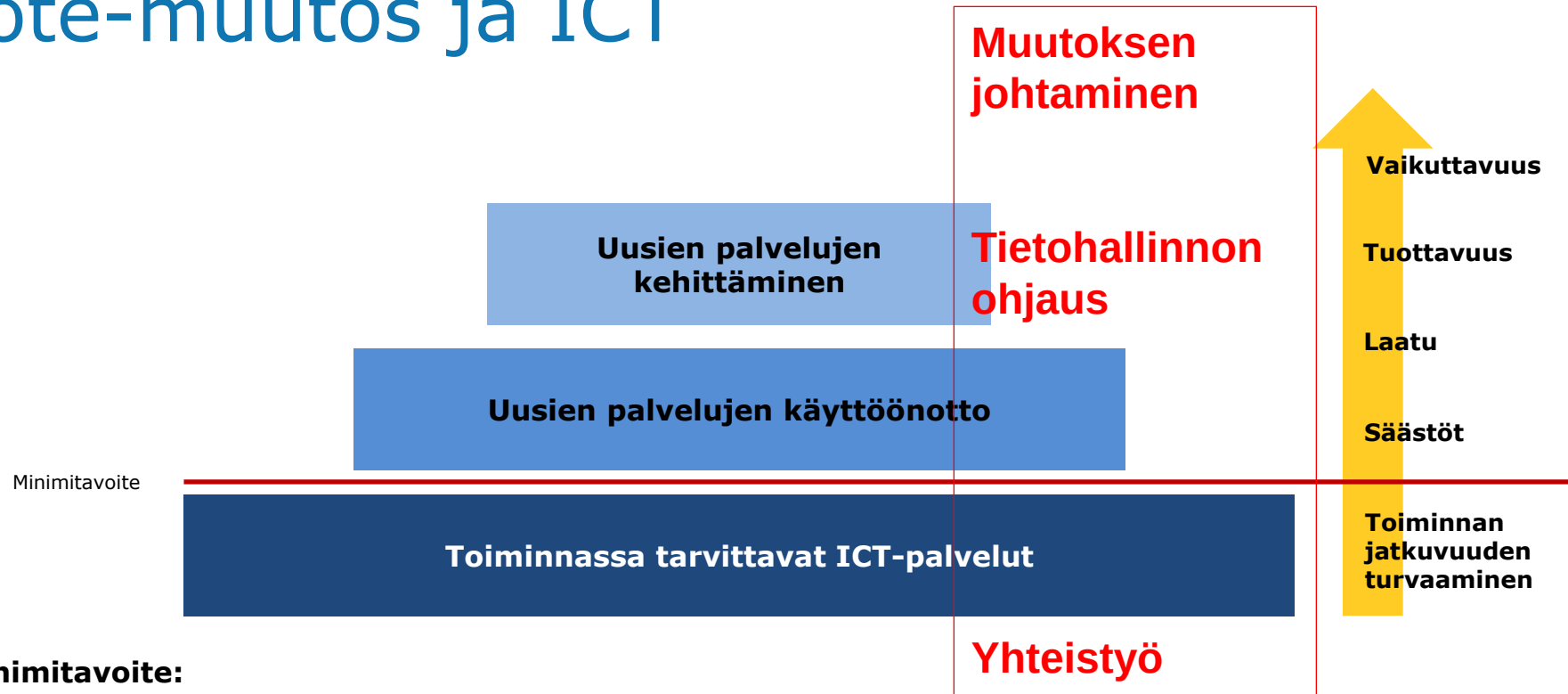
- Valmistelun tulee olla jäsentynyttä
- Tarvitaan muutossuunnitelma
 - muutosvisio
 - tavoitteet: toiminnalliset ja taloudelliset
 - keinot tavoitteiden saavuttamiseen
 - aikataulu
- Tarvitaan taitavaa johtajuutta
- Tarvitaan tehokasta viestintää



Sote-ICT ja digitalisaatio

- Tavoitteena **toiminnan muutos** -> parempi palvelujen saatavuus ja yhdenvertaisuus
- Digitalisaatio on toiminnan muutoksen **väline**
- Digitalisaation avulla palveluita **uusilla tavoilla ja prosesseja tehokkaammaksi**
- **Kansalaisten** mahdollisuudet itse ylläpitää hyvinvointiaan, toimintakykyään ja terveyttään sähköisillä palveluilla
- **Ammattilaisilla** käytössä työtä tukevat tietojärjestelmät ja digitaaliset palvelut
- **Palvelujärjestelmän** toimivuus edellyttää ICT-ratkaisuja, joilla asiakkaiden tietoja voidaan käyttää organisaatio- ja aluerajoista riippumattomasti
- Sote-tiedonhallinnan ja ICT-ratkaisujen **suunnittelu ja ohjaus kokonaisuutena**
- Vahvempi **kansallinen ohjaus** ja **maakuntien välinen yhteistyö** tiedonhallinnassa

Sote-muutos ja ICT



Minimitavoite:

- Toiminnan jatkuvuuden turvaaminen (maakunnan toiminnassa tarvittavien ICT-palvelujen järjestäminen)
- Maakuntien tietohallinnon organisoituminen niin, että se voi ottaa vastuun ICT-palvelujen järjestämisestä uudistuksen aikataulussa

Muut tavoitteet:

- Säästöt (päälekkäisyyksien poistaminen, uusien palvelujen käyttöönotto)
- Laatu (uusien palvelujen käyttöönotto ja kehittäminen)
- Tuottavuus (uusien palvelujen käyttöönotto ja kehittäminen, "palveluiden täydellinen integraatio")

Toimeenpano ja keskeisiä hankkeita / ryhmiä

UNA

Yhteistyössä eteenpäin

apotti



Sosiaalihuollon
arkisto

Kanta

KANSALLINEN TERVEYSARKISTO

Kanta
käyttöönnotot

Sisällöt laajenee

Lakimuutokset

VIRTUA

Palvelutuotanto ja käyttöönotto

- Palvelukokonaisuudet valituille, kansallisesti merkittävillä potilasryhmillä
- Oireilmaisukohdistukset
 - Informaatio- ja neuvontapalvelut
 - Itsehoito- ja omahoitopalvelut
 - Oirenavigaattorit, neuvopuntarit
 - Hoitopolkuihin integroituvia palveluita ja sovelluksia
 - Ammatillisen työkalut
- Kansalaisviestintä

Innovaatiofarmi

- Innovaatiopajat
- Teknologian skannaus
- Pilotointi ja testaus
- Konealy, IOT, big data
- Kansainvälinen ja kansallinen yhteistyö

Tutkimus, vaikuttavuus ja arviointi

- Tutkimusyhteistyö ja -ohjelmat
- Validointi
- Tutkijan työkalut ja data-analysoinnin osaaminen

Palveluiden kehittäminen ja toiminnan muutos

- Kehittämisen malli
- Kehittäjän resursointi ja verkosto
- Osaamiskeskukset
- Henkilöstön eOsaamisen koulutus
- Ammatillisten tuki ja yhteistyö
- Tutkimusmalli osana palveluiden jatkuvaa kehitystä

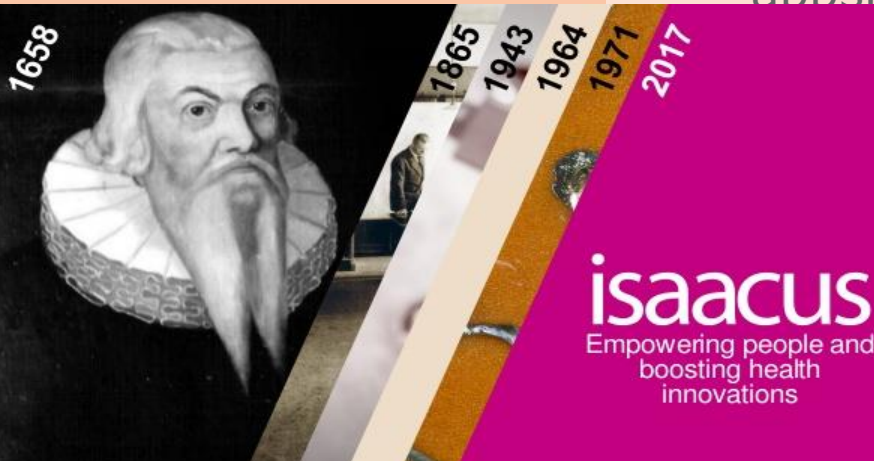
Sote: vaikuttavuus- ja
kustannustietoryhmä

Omatietovaranto (PHR) ja
appsi kehitys

jaus ja

teistvö -

Sotedigi ryhmä
Kansallinen ohjaus ICT-
asioissa
Kansallinen ICT
palvelukeskus



Kajakki - Sote
kokonaisarkkitehtuurin
päivitys

Sote- ja maakuntauudistuksen muutostuki

- Alueellinen muutostuki
- Muutosakatemia
- Kärkihankkeiden muutostuki



Muutostuki

- Sote-uudistuksen muutostuki (STM)
- Maakuntauudistuksen muutostuki (VM)
- STM ja VM toteuttavat muutostuen yhteistyössä
- ICT!
- STM verkostoi, koordinoi ja tukee alueiden sote-vastuuvalmistelijoiden työtä
- Aseteilla valtakunnalliset valmistelu- ja yhteistyöryhmät



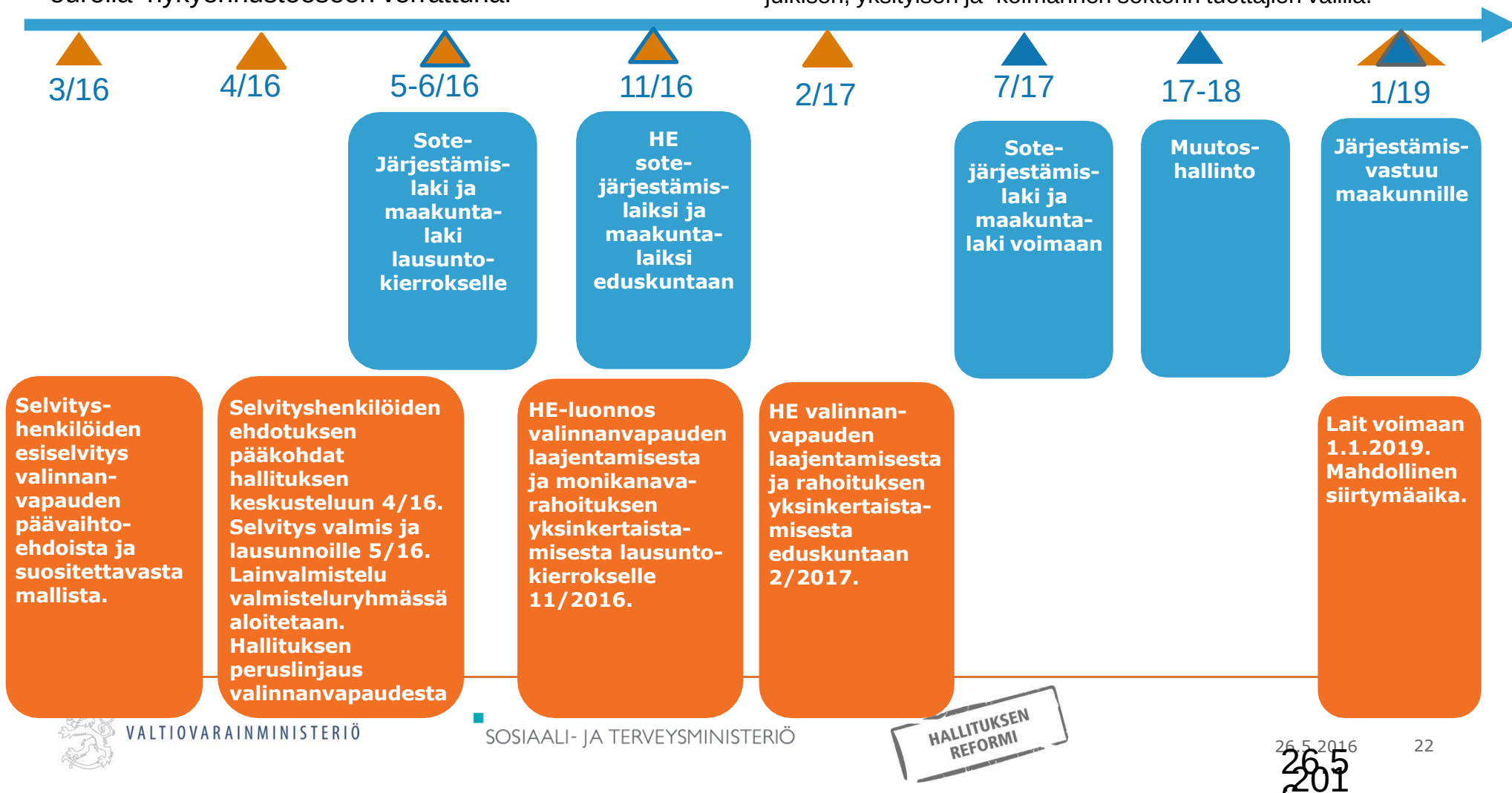
Reformi: Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus

TAVOITE: Hyvinvointi- ja terveyserot kaventuvat ja kustannusten hallinta paranee.

Sote-menojen taso alenee 3 miljardilla eurolla nykyennusteeseen verrattuna.

KUVAUS: Sosiaali- ja terveydenhuolto siirretään kuntaa suurempien itsehallintoalueiden vastuulle. Järjestäjällä on vastuu siitä, että sosiaali- ja terveyspalvelut toimivat jatkossa sujuvana palvelukokonaisuutena.

Monikanavainen sote-rahoitus yksinkertaistetaan. Säädetään laajaan valinnanvapauteen perustuva valinnanvapauslainsäädäntö, jonka perusteella yksilöllä on yleensä mahdollisuus valita palveluiden julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin tuottajien välillä.



Vaikuttava ja kustannustehokas
toiminta ja hallinto

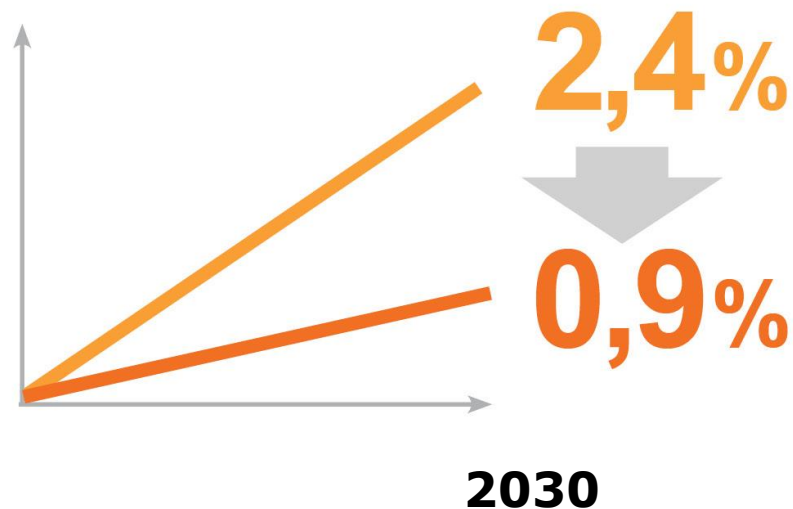
Asiakaskeskeinen ja digitaalinen
palvelu

Toimintojen uudistaminen ja
entisistä toimintatavoista
luopuminen



Kestävyyssvajetta vähennetään

-3 mrd.



Sote-uudistuksen onnistumisen keskeinen edellytys



Yhteinen ymmärrys ja
tahtotila



Sote- ja aluehallintouudistus

Tavoitteena on kaventaa ihmisten hyvinvointi- ja terveyseroja sekä hallita kustannuksia

Sosiaali- ja terveyspalvelut uudistetaan asiakaslähtöisiksi kokonaisuuksiksi.

Peruspalveluja vahvistetaan.

Uudistuksella vähennetään julkisen talouden kestävyysvajetta

3

miljardilla eurolla

Sote-menojen ennustettu vuosittainen reaali- kasvu 2,4 % on hillittävä 0,9 prosenttiin vuosina 2019–2029.



HALLITUKSEN
REFORMI